

Risikovurdering for gravide arbeidstakere, Lab.avd SSA

Side 1 av 3

Dokumentplassering:

II.DKS.MBio.FEL.10.4-2

Godkjent dato:

10.09.2025

Gyldig til:

10.09.2027

Dato endret:

10.09.2025

Revisjon:

4.02

Klinikk for medisinsk diagnostikk og klinisk service/Avd. for medisinsk biokjemi SSA/Fellesdokumenter MedBio SSA/Forbedringsarbeid/HMS

DISTRIBUSJONSLISTE: EK,

ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON:

Hensikt

Sikre at gravide arbeidstakere ikke blir utsatt for smitte eller andre uheldige forhold som kan være farlig for fosteret og å forebygge sykefravær hos den gravide.

Ansvar

Leder skal sørge for at det blir gjennomført risikovurdering som avklarer risikoen for gravide og ammende arbeidstakere og arbeidstakere som planlegger graviditet.

Risikovurderingen skal gjøres kjent for alle arbeidstakerne i avdelingen og danne grunnlag for nødvendig tilrettelegging. Se retningslinjen [Gravide arbeidstakere og smitte SSHF](#).

Handling

Alle arbeidstakere i sykehus har plikt til å sette seg inn i hvilke forebyggende **smittevernregler** som gjelder i sykehuset, og i egen enhet. God håndhygiene og bruk av egnet verneutstyr er viktig for å forebygge at man sprer smitte til andre arbeidstakere, pasienter og at man selv blir smittet. Dette er spesielt viktig for gravide arbeidstakere, fordi enkelte smittestoffer kan forårsake fosterskade.

I risikovurderingen som er utført for Lab.avd. SSA har vi tatt utgangspunkt i Arbeidstilsynets risikofaktorer og vurdert de faktorene som er aktuelle for oss:

I tillegg bør den gravide delta i prosjektet ” ["Gravid på jobb" - gravide medarbeidere ved SSHF](#) ” som innebærer 3 oppfølgingsamtaler med jordmor og leder underveis i graviditeten. Medarbeider melder fra om graviditeten så tidlig som mulig til sin leder. Leder tar kontakt med jordmor og avtaler møtetidspunkt.

I samarbeid med den gravide og leder utarbeides en plan for hvordan den gravide best mulig kan fungere i jobb. Det tas utgangspunkt i nåværende arbeidssituasjon og det legges vekt på at den gravide må informere sin leder i god tid dersom hun ser at arbeidssituasjonen vil bli for belastende for henne. Jordmor bidrar med faglige vurderinger om hva som positivt kan styrke helsen til den gravide under svangerskapet. Jordmor gjør også risikovurderinger i forhold til fysisk arbeidsmiljø og av ulike arbeidsoppgaver i forhold til den enkelte gravide. Det blir viktig å skille mellom helt friske gravide uten kjent risiko, og kvinner med kjente risikofaktorer som for eksempel tidligere premature fødsler eller tidlige aborter.

Det er viktig at den gravide informerer sin fastlege om at Sørlandet sykehus HF har en slik ordning. Tidlige samtaler, planlegging og tilrettelegging gjør den gravide trygg i forhold til arbeidssituasjon og oppgaver.

DokumentID:D28113

Utarbeidet av: Beate Sommer	Fagansvarlig: Verneombud	Godkjent av: Avd. leder Beate Sommer	Verifisert av: 22.08.2023 - Kvalitetskoordinator Inger Anne Tveit, 27.08.2023 - Elin Hallheim Reiersøl
---------------------------------------	------------------------------------	--	--

Dokumentplassering:
 II.DKS.MBio.FEL.10.4-2

 Utarbeidet av:
 Beate Sommer

 Fagansvarlig:
 Verneombud

 Godkjent dato:
 10.09.2025

 Godkjent av:
 Avd. leder Beate Sommer

 Revisjon:
 4.02

Klinikk for medisinsk diagnostikk og klinisk service/Avd. for medisinsk biokjemi SSA/Fellesdokumenter MedBio SSA/Forbedringsarbeid/HMS

Risikoområde	Årsaker	Konsekvenser	Risiko før tiltak	Risikoreduserende tiltak
1. Nattarbeid	Gravide trenger mye søvn. Undersøkelser av kvinner med nattarbeid viste at de gjennomsnittlig fikk mindre søvn per døgn enn kvinner med arbeid på dagtid. Nattarbeid er en belastning både for menn og kvinner, men gravide er særlig utsatt for å få problemer med slikt arbeid.	Sykemelding for å unngå nattevakter.		IA tilpasning av turnus hvor nattevakter byttes ut med andre typer vakter når den gravide opplever nattevakter belastende.
2. Smittestoffer Faren for fosterskade er størst i den første fasen av svangerskapet, på et tidspunkt der mange ikke er kjent med egen graviditet. Eksempler på faktorer som kan smitte barnet på disse måtene er hepatitt B, hepatitt C, HIV, herpes, tuberkulose, syfilis, vannkopper og tyfus. Røde hunder og toksoplasmose kan skade det ufødte barnet Det samme gjelder enkelte andre biologiske faktorer, for eksempel cytomegalovirus, og klamydia hos sauer.	Kontakt med blod ved blodprøvetaking. Stikkskade. Kontakt med prøvemateriale ved analytisk og post analytisk arbeid. Kontakt med pasienter på smitterom.	Smitte av barnet og skade på foster.		Arbeidstager har plikt til å sette seg inn i hvilke smitteverntiltak og forebyggende tiltak som gjelder i sykehuset. God håndhygiene og basale smittevernrutiner. Gravide arbeidstakere skal ikke være i kontakt med følgende pasienter: <ul style="list-style-type: none"> • rubella – røde hunder (selv om de er vaksinert) • varicella zoster • tuberkulose (selv om de er immune) • utbredt herpesinfeksjon • meslinger, kuma og polio • parvovirus For å være på den sikre siden, så kan gravide arb.takere fritas fra prøvetaking på smitterom. Unngå analysering av Covid, dersom det er mulig.

Dokumentplassering:
 II.DKS.MBio.FEL.10.4-2

 Utarbeidet av:
 Beate Sommer

 Fagansvarlig:
 Verneombud

 Godkjent dato:
 10.09.2025

 Godkjent av:
 Avd. leder Beate Sommer

 Revisjon:
 4.02

Klinikk for medisinsk diagnostikk og klinisk service/Avd. for medisinsk biokjemi SSA/Fellesdokumenter MedBio SSA/Forbedringsarbeid/HMS

3. Prøvetaking ved psykiatrisk avdeling	Mentalt ustabile pasienter som kan forårsake voldelige episoder mot prøvetaker	Skade på foster		Gravide arbeidstakere kan fritas for prøvetaking ved psykiatrisk avdeling
4. Kjemikalier	Har kontakt med kjemikalier ved enkelte arbeidsplasser ved laboratoriet.	Kan evt. gi fosterskade		Unngå direkte kontakt med stoffer som er merket og klassifisert som reproduksjonsskadelige. Alle kjemikalier er klassifisert i Eco online. Unngå direkte kontakt med formalin, xylen, Giemsa, jernfarging. Risikoreduserende tiltak med å benytte verneutstyr.
5. Stråling	Kan bli utsatt for røntgenstråling ved Traumer	Kan forårsake fosterskade		Akuttmottaket har blyfrakk til alle blodprøvetakere. Gravide skal likevel ikke oppholde seg i rom når radiologiske undersøkelser blir utført og bør unngå traumer. På nevroteam hender det at prøven må tas inne på rom med CT, men det gir <u>ingen</u> risiko for stråling. CT vil ikke være aktiv når blodprøvetaking pågår. Radiografene er alltid oppmerksomme på dette. Rad.avd. har blyfrakker, dersom det skulle være nødvendig.
6. Arbeidsbelastning Forskrift om arbeidsplasser og arbeidslokaler § 34 sier at gravide og ammende skal ha mulighet for å kunne legge seg ned og hvile under egnede forhold.	Høyt arbeidstempo og utsettelse av spisepause/hvilepause.	Gravitet kan medføre større mottagelighet for stress og den gravide kan lettere bli kvalme dersom de ikke får hvile og mat regelmessig.		Individuell tilpasning av hvilepauser, arbeidsforhold eller arbeidstider i henhold til oppfølgingssamtalene.

«Definisjon» av fargekoder

- **Rødt felt:** Kritisk risiko, nye risikoreduserende tiltak må iverksettes umiddelbart. Stans av aktuell aktivitet må vurderes
- **Oransje felt:** Høy risiko, nye risikoreduserende tiltak må iverksettes.
- **Gult felt:** Moderat risiko, nye risikoreduserende tiltak må vurderes
- **Grønt felt:** Lav risiko, kan aksepteres uten ytterligere tiltak (åpenbare risikoreduserende tiltak bør vurderes)

Kryssreferanser

[I.5.4.2-11](#)
[I.5.4.7-1](#)
["Gravid på jobb" - gravide medarbeidere ved SSHF](#)
[Gravide arbeidstakere og smitte SSHF](#)

Eksterne referanser